

Ardeau

Organ independent

Director:
Theodor ReculescuAbonamente:
1 an: 150 Lei; Autorități
Bănci: 1000 Lei. Mari indus-
tri 2000 Lei anual.Redacția și Administrația:
Arad, Str. G.m. Coandă 20.Inscris în registrul publicațiilor sub No. 23/1938 la Iribu-
malul Arad.

mul care vrea să facă binele cu de-a-sila Pledoarie pentru C.F.R.-iști

Discursurile dictatorilor au totdeauna darul de a ne presiona în mod deosebit, atât pentru entuziasmul le fomentează, cât pentru extraordinara naivitate ades se desprinde din ele.

Înălță, de pildă, de curând discursul lui Hitler, care nu se vorbește de pași de dreptate, ca și cum vorbi de vreme rea sau sănătate.

Paletic, împrumutând ceva aspectul demisigilor, cu sluri bine potrivite și cu zile de efect, d. Hitler împăroape o oră să jucă Europa și autodeterminarea, ca și cum toată lumea fi fost o simplă feudă a porului german.

I-a schimbat hotarele, i-a pus o anumită directivă, a venit asupra ei, i-a determinat limitele de expansiune, i-a indicat drepturile de alianță și i-a răsturnat toate traile.

Un fel de mic colț cu jucă, căruia capricile unui colonel sglobu, îi schimba spectul din moment în moment.

După cum însuși Dsa cre-

d. Hitler este un pacificator.

Un pacificator și gen-

Un pacificator care vrea facă binele cu de-a-sila.

Și dacă cei pe care vrea i fericească nu se supun, înțelege să intrebăneze ar mijloace coercitive, spre și duce la bun sfârșit plăcile sale.

Prin urmare vrea să ferescă lumea, — dar în spionaj.

Vrea autodeterminarea cu brutală.

O vrea, dar nu pentru cărei. Coloniile care au trăit de-a vreme sub stăpânirea tonă, nu se mai vor... aste și civilizate și de Führul celui de al III-lea Reich.

Ei se preferă barbare, dar libere, decât civilizate, cu călușul în gură.

E tocmai reversul medaliei.

Autodeterminare pentru germani, dar și pentru celelalte muri pământene.

Dreptatea imanentă își face ul.

Totuși d. Hitler vrea o lumană.

Dar cât de înțelepte au fost intele d. Mussolini: „Ni-ni nu trebuie să pro-ice soarta de două ori“.

Și cu toate acestea Führul este „oltre il destino“.

Dar numai viitorul ne va arăta în ce măsură d. Hitler a provocat destinul.

R. Gorgan

Benito Mussolini

Dictatorul tip. Cu figura tăiată în stâncă și cu ochii în fulgere ca ai marelui Genghis Chan, cu bărbia omului de voință și un apreciabil dar al vorbirii, cu ținuta și majestu osă, sfidătoare și mai ales cu activul infăptuirilor ce își datorează, Mussolini avea săn sa să devină cel mai popular dictator al lumii, luându-se la întrecere cu faima lui Scipio Africanul. Dacă o lumină mai nouă și mai strălucitoare nu îl ar fi lăsat în umbră. E tovarășul său: Hitler.

Mândria noastră de latini e

înjignită. Dictatorul Mussolini

nu s-ar fi lăsat în tabere „pro“

și „contra“, i-am ascultat pe

toți și am tras concluziile

ce credem că sunt mai a-

proape de adevăr.

(Continuare în pag. 3-a)

P. Selegan

Recenta ciocnire de trenuri din stația Ploiești - a nu știu câtă în scurt timp, - pune pe tapet o chestiune gravă. În ajunul Crăciunului s-au întâmplat într-o singură zi trei accidente, dintre care cea dela Frecăței a fost catastrofală. Desigur că lumea, îngrozită de cele întâplatate, nu se mai pierde în labirintul încălcit care duce la cunoașterea adevărului, ci spunea de mânie. Acuza, cum e de bănuit, personalul ceferist, ca fiind singurul invovat de uciderea atâtă oameni.

Adevărul fiind cu totul altul, ne putem da seama de deprimarea morală a personalului căilor ferate, când se văd insultați și acuzați toți de-a valma, fără nici o deosebire.

Zilele acestea am primit la redacție o scrisoare, în care un ceferist își exprimă toată mâhnirea sa și ne roagă să cercetăm și să arătăm care-i adevărata stare de fapt.

Așa după cum întotdeauna am stat în slujba adevărului și de rândul al uneia e îspită să-l compare cu altul mai puțin complicat, dar cu atât mai eficace?

Tot greșeala Franței. Dacă Tara Galilor nu s-ar fi lăsat după „tinerelul“ Eden când cu sancțiunile, D. Mussolini nu ar fi fost avizat să se adreseze Berlinului pentru a-i cere sprijin și n-ar fi fost tratat de Hitler ca de un frate... mai mare. Așa, i-a început pe mâna și-acum — mai

(Continuare în pag. 3-a)

P. Selegan

ta să arătăm cari sunt cauzele pentru cari s-au înmulțit accidentele la C.F.R.

Lăsând la oparte intemperiile naturii cari au distrus firele telegrafice și telefonice pe distanțe de sute de kilometri la Frecăței, trebuie să facem constatarea că personalul ceferist este — în mai multă răzănată — stors de vlagă, întrucât nu i se respectă orele de odihnă prevăzute de lege.

In ultimii zece ani s-au făcut nemiloase reduceri de salariai, cu toate că, introducându-se trenurile automobile, traficul a crescut semnificativ, iar unde înainte vreme erau 2-3 funcționari, azi a rămas numai unul singur. Este prin urmare ușor de a se vedea că din aceste cauze personalul dă un răndament de muncă. Dacă ce în ce mai redus și de o calitate inferioară, deci suspectibil de accidente.

Mai este apoi și o altă lătuire a chestiunii: deosebirea de salarizare. Personalul de mișcare, specializat timp de ani de zile la serviciul așa zis exterior, se refugiază prin birouri și pe la serviciile auxiliare ca magazile de mărfuri, casse, etc. pentru mai multe motive: nu li se cere ca la mișcare o muncă titanică de zi și noapte, o muncă plină de răspunderi, săpoi în serviciile interioare sunt mai bine salarizați.

Dar nu e numai atât. Personalul dela mișcare este și mai rău nedreptățit prin faptul că i se aplică amenzi și retineri din salarii cu nemiluită. In felul acesta și

cel mai destoinic impiegat contribue la fondul amenziilor cu 5-10% lunar.

Apoi, primele de mișcare — înainte un adevarat stimulent — azi sunt reduse la sume derizorii: șefii de gară primesc abia 2-3 sute de lei lunar. Tot din cauza deselor amenzi, personalul dela mișcare e rău notat, ceea ce constituie o piedecă la înaintarea în grad.

Nu putem deasemeni înțelege de ce personalul specializat la serviciul exterior nu are dreptul de-a ajunge la conducerea de servicii. Stim că așa prevede legea dar nu e mai puțin adevarat că e o lacună.

Avansarea, după cum am spus se face greu. Dacă vreunul mai norocos ajunge la categoria VIII apoi acolo să pâna la pensionare,oricât ar fi de capabil. Dar nu tot așa se petrec lucrurile și cu tinerii titrați cari, după o vechime de 5-6 ani, trec din oficiu în categoria VIII și VII. și sunt implicit numiți conducători de servicii, peste personalul specializat, deși lor le lipsește complet rutina.

Iată cum se explică deci că după tragicul accident dela Frecăței, organele superioare au găsit cu cale să destituie din serviciu pe un tânăr inginer, conducător al serviciului de mișcare. Cât de bună ar fi fost măsura aceasta, dacă ar fi fost aplicață înaintea accidentului.

Așa dar, unui funcționar slabplătit, hărțuit de amenzi, de moralizat prin faptul că

(Continuare în pag. 3-a)

Th. Reculescu

E necesar subiectul în artă?

de prof. Eugen Dublea

Intorcându-ne cu gândul la incepăturile artei, — adică la incercările primiților de a reda ceeace vedea împrejurul lor, — găsim, că singură lor preocupare artistică era „delimitarea în spațiu“ a subiectului ales, — lucru pe care-l făcea folosindu-se doar de linii.

Simple ori mai complicate, după răbdarea și dispoziția — nu se poate spune încă: cunoștințele — ceiui ce desenează, fugarele lor notări sunt totuși expresia unui realism, cu neputință de întrecut chiar și de către un emerit desenator mai îndărnic și mai colorist modern. — Altele bine înzestrăți artiști din tainele timpurile.

Săturându-se însă de zgâ-

nu redau decât conturul subiectului, — primul om care și-a dat seama cei mai lipsiți pentru a se apropia mai mult de natură, a înțeles că trebuie „culoarea“ — și a căuțat să o aștearne la locul ei, făcând uz de anumite plante și flori.

Unele din aceste culori, au făcut corp comun cu subiectul — și l-au perfectat într-o lătuire, încât desenele colorate de primiți și găsite de cărând în niște grote din Jugo-slavia, par a fi executate acum de către un emerit desenator mai îndărnic și mai colorist modern. — Altele și asupra acestora se întinde tot regretul nostru — au dispărut, lăsând cu toate a-

te de existență lor pri-cipială. dealul în artă“ .... Prin ele înșile și în afară de întrebău-înțarea lor imitativă, colorile ca și liniile au un sens. Oga-mă de culori ce nu înfățișeză nici-un obiect real, ca și un arabesc de liniile ce nu i-mită nici-un obiect din na-tură, poate fi bogăță sau slabă, eleganță ori groză. Impresia noastră variază cu impreuna-re lor, impreunarea lor are deci o expresie. Un tablou este o suprafață colorată, în care diferențele tonuri și diferențele grade de lumină sunt răs-pândite cu o varecare alegere, iată ființa sa intimă; că tonurile și gradele acestea de lumină fac figuri, draperii, arhitecturi, asta e pentru ele o proprietate ulterioară, ce nu împiedică proprietatea lor pri-mitivă de căi oare toată im-portanță și toate drepturile

(Continuare în pagina 4-a)

POPASURI

Idilă

Curioasă, luna se cățără i drag. Și cum știe Pavel să sărute peste coperișul casei și privi eu ochii-i iscoeditor bătătura pastie de gospodărie săracitoioasă.

Și seara astă de August iatăt de liniștită. Satul toropit de căldura de pe ză, își evătuă odihna. Sub streașină, un ochiu de geam e lucă trecă. Ana, singura femeie de sub coperișul casei adăpostește doi bătrâni: unul sever, tatăl ei; altul sfântos și împăcăciuitor, slugă credincioasă, — ești căutând să trebuiască ceva pe-află. Nu prea găsi ee. Dar nici în casă nu mai putea sta. Iuerul și terminase demult și simțea că somnul ii fugă depe gene, cum alungă vântul ultima frunză galbenă a toamnei. Privi în dreapta: gardul, mai scund decât un stat de om, și însira scândurile așezate rar. Se detine binisori lângă ulucă și privi dincolo. Liniște. O adiere ușoară ca un susțin, ii aduse în brațe toate florile câmpului. Închise ochii și primi înfiorată sărutarea de amant rutinat a vântului. Își desveli sănii și imbiș măngării dui răcoroase. Își răsturnă cu voluptate capul pe spate, aplecând bustul înainte până strivă între uluci frăgezimea sănilor: mero domnești între zăbrele.

Ulucilemai purtau căldure zilei și atingerea lor ii dădu senzația că se întoarcă într-un asternut de curind părăsit. Adierea serii o săruta mereu până, pe gât, pe buzele umede ca ochii indurerăți și impiețea'n păr cununi de mirosme.

Sufletul ii era plin de neliniști. Din străfundul inimii se desprise un susțin, pe care-l simți urecând spre buze. Sângele-i svâcnea în tâmpă și îbicuia trupul. Ceva, ca o

peste caldă, i se așeză în mijlocul pieptului, acolo, în cupa de marmoră arcuită între sănii. Apăsarea caldă devinea tot mai insistență. Acum era chiar fierbinte. Si adierea vânului atât de răcoroasă...

Deschise ochii și, așa cum ținea capul răsturnat pe spate, privi luna. Era tot atât de mare, dar se ridicase ceva mai sus să iscodească toate unghierile.

— Ian te uită ce supărată-i luna! se miră Ana. Si tata cu fata lui rotundă, mă privește săcănd vorbes de Pavel. Dar acum Pavel nu-i aici. Numai că... m-am gândit la el. De unde știe luna că...

Își aminti că — da! — luna știe, știe tot. A fost martoră la imbrățișările lor, la sărutările lor... „Ah, cum știe Pavel să sărute! Știe să răsucescă buzele cu patimă, că simți cum toată căldura trupului s-adună între ele și ai vrea să muști, ea dintr-o piersică roșie... Al dracului mai e Pavel!

Dă se și prăpădesc fetele după el. Nu am Sofia lui Bircu zice că nu-i place. Că dacă n-ar avea Pavel avere nu s-ar uita nici o fată la el. Ce bine r fi. Atunci, numai mie mi-ar fi

de Theodor Reculescu

— Mi-cesti dragă cum nu mi-i altă.

— Cât e aia?

Ei drăcie! Ce-o fi vrând să-nsemne asta? Își petrecu brațul cuprinzându-i pe mijloc trupul ei de fecioară părăsinit de doruri neîntese. Vru să o sărute.

— Mă, n'auzi ce tem'rib?

Ba da, auzise, dar...

— Spune și tu eu vorbe, eu lueruri... îl ajută ea pe căt se priepeu.

Cu vorbe? Păi, eu vorbe și spusese. Ea vroia „eu lueruri.” Cum adică? Să-i spue că o iubește căt ii casa lor de mare? Dar aia abia se vede din pământ... și-i ea dearme o mul care l-a lovit. Își alungă acest gând. Cât o iubește dar? Ce-i mare în satul lor! Biserica. Are turnul până la cer. Si ce miei vedea el oamenii din turnul bisericii, când era copil. Dar biserică sfântă. Să nu-i ia numele în dosert. Așa l-a învățat, preotul satului.

— Cât ii nucu astă de mare, găsi însfărășit ideea.

— Numai atât?

Pavel rămasă fără glas. „Nu mai atât!” Cum, nu înțelege că căt de mult și frumos o iubește, când spune că o iubește, căt ii nuca”? Privi scoarta pomului. Se simția jignit în numele nucului. Ce bătrân și totuși ce verde! Si căt rodește...

Ce să-i spună dar? Își adus aminte că în urmă cu trei ani a fost soldat, că-pentru prima oară a părăsit satul. Ce luă și sa părut drumul înapoi la regiment. A mai fost el și la manevre, dar Ana desigur nu știe cum ii pe acolo. Nici el n'aștut. O strânse lângă el:

— Cât de aci și până la târg...

Ana făcu mintal socoteala. Nu fusese încă la oraș, dar știa dela tatăl ei că până acolo-i cale de o zi.

Pavel o privi în ochi. Nu o mulțumise nici de rândul astă.

— Pavel, zici că ti-s dragă?

— Dragă!

— Numai până oraș!

Pavel o săruta sub urechea stângă.

— Ano, vezi tu luna?

Ana își ridică privirea. Luna își ascunsese discul de staniol galben după un nour diafan.

— O văd.

— Cât ii drumul până la luna, atât te iubesc.

— Si căt ii până la ea!

Pavel rămasă pe gânduri, puțin incurcat. Apoi:

— Iți trebuie vreo sută de ani să ajungi până acolo.

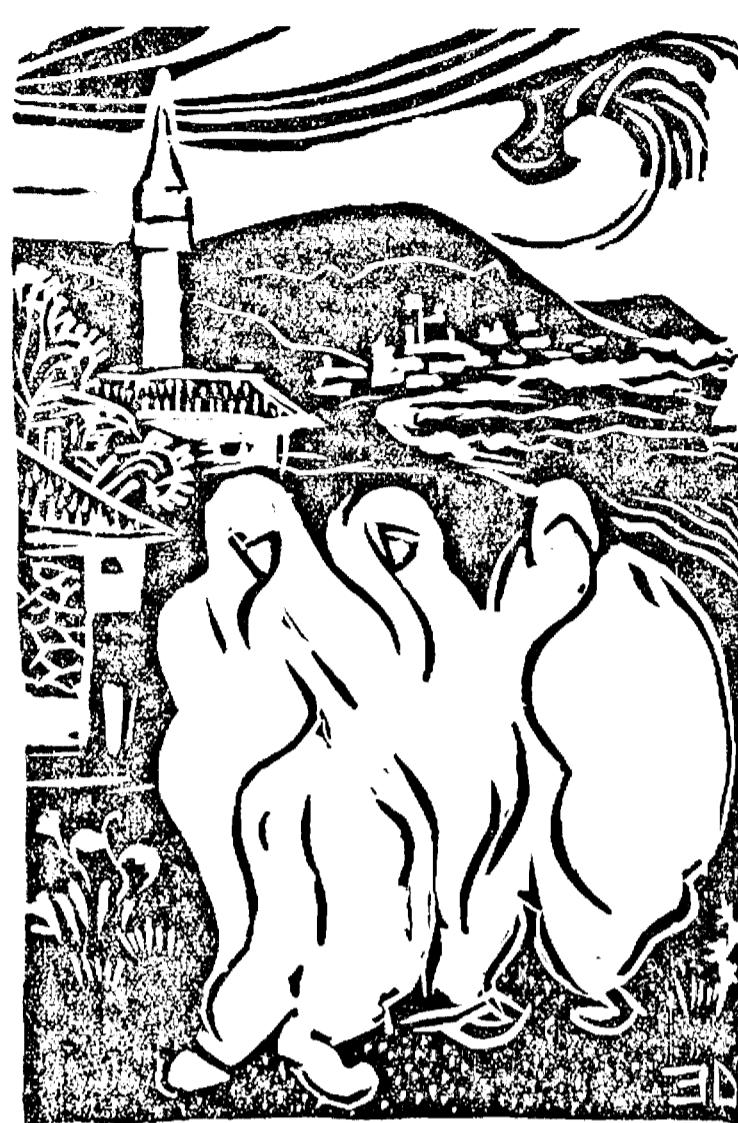
Ana se lumenă la față. Pavel o frânse de mijloc și o sărură din nou.

Rămaseră un timp tăcuți. Ana simția că inimă-i sparge pieptul.

— Pavel!

— ...

— Mă, numai o sută de ani și până luna?

Amintiri dobrogene.

Prof. E. Dubla

CARNAVAL

Pe străzi, stropite proaspăt de un nor,
 Pornește-un cărd de măști, în ritm ușor!
 Prin cartiere reci și flămânzite.
 Aleargă gânduri negre și ispite!...
 Se imbuzește lumea ca să vadă
 Această grandioasă mascaradă;
 Si nimeni nu se întrebă, dacă mâine,
 Mulți nu și vor vinde masca pentru pâine!...
 De-o dată-un tipărt surd curmă parada
 Si s'a oprit din treamăt cavalcada!

Un pierot, pornit din mahalale,
 In jurul lui imprăștie pumnale!

Al. Neguri

Epigrame

Pilă pentru colți
 Celui care a transformat titlul schiței mele
 „6” în „06”.

Cât de crunt e mâniată,
Biata-mi „schifă” mutilită
Caci în ea, mui rău ca Nero,
Si-a băgat nasul... un zero!

Dl.Petru Pascu semnează în „Innoirea” o rubrică intitulată:
 „Puncte și limite”.

In contra „firii” să lucul
Chiar și juristul e opri
Incăt te văd pe după

După avortul săvârșit.

Dlui M. Ar. Dan autorul unui volum de epigrame cu copertele aurite.

Aurul e pe copertă
Cum s-ar zice la adeocă
Ovul tău are desigur
O valoare... extrinsecă,

R. Gorgu

Înășă râu

obrajii ca bujorul
mără de zăpăciuă,
cosită-i despletită.
bucăți lângă răchită,
zace spart ulciorul.

căci Toader e greșitul,
de-o parte și-o privește.
ntruța "ngălbenete
poi zice: "Mi-l plătește
„Si lasă glumitul!"

"vizi, cum vine-amaru!"
dice Toader, "n'am ce face".
"Invoiesc și să am pace,
impăr toate, căte-o face
„Pentru bani olarul".

aci să vîi cu mine,
le umplem pe răcoare;
opozi sparg, — o sărutare
„Capăt dela tine".

mai fost?.. Nici eu nu știu.
femeile mirate
n, c'abia mai pot străbate
apă, de hârburi sparte
Ce -'s pe lângă râu.
Maria Botiș-Ciohanu

doarie pentru C.F.R.-ișii

(Urmare din pag 1-a)
e impiedecat dela avan
și în plus îl faci și
alternul celor fără rutină.
funcționar cărua nu
șepeți orele de odihnă, ci
retinzi să presteze ser-
vicii în locul a 2-3, unui
menea funcționar nu-i
impută că face o gr-
care din nenorocire
mai intotdeauna are ur-
ri nefaste.

Deasemenea, cred că nu
cuvine ca cei neinițiați
aducă insulte întregului
personal ceferist, proferând
izăji și amenințări, pentru
că un funcționar ex-
mat de prea multă robo-
lă sau în altul care, deși
rutină, a fost așezat
în loc de mare răspun-
se, a pricinuit un acci-
nt.
au nu se cunoase în-
juns istoria acarului Ion
in? Th. Reculescu

Colțul Satanei

„PICUSUL”

Trebuie să recunoaștem din capul locului, că „picusul”, „bacșul” „pour-boir”-ul, — sau, cum i se mai zice cu o expresie eufemistică, „onorarea serviciilor cu precădere”, este o indeletnicire cu o foarte mare putere de circulație în țara noastră.

Cu toate acestea nu ne putem mândri că ea ar fi o creație de esență națională, o născocire a genului românesc.

Nu!

Nu noi suntem „maestrii” geniul, după cum nu noi am întrebuințat pentru prima dată acest mod inelegant, dar foarte operant, de înădierere a conștiinței și de captare a bunăvoiței omenești.

Alții, cu mult înaintea noastră, au pus bazele indeletnicirii care a contribuit într-o măsură neînchipuită la dezvoltarea civilizației.

Nouă ne revine doar meritul de a fi pastișat o instituție ale cărei origini se pierd în trecutul îndepărtat, și care a fost ridicată la rangul de artă pură de statul a cărui capitală este poreclită: „Orașul lumină”.

Parafrazându-l pe Edison, am putea spune că civilizația actuală e tributară 10% inspirației și 90% picusului.

Căci ce s-ar fi întâmplat cu toate invențiile, dacă ar fi trebuit să și aștepte subvenționarea sau punerea în aplicare, prin rezolvare pe cale ierarhică și în ordinea de înregistrare a cererilor?

Cu siguranță că ele și-ar fi pierdut din actualitate, iar civilizația s-ar găsi încă și astăzi în față.

Dar să ne întoarcem la istorie.

Isvoadele nu cuprind date despre „picus”, deoarece și în trecut, ca și în prezent, el este o practică nerecunoscută

legal, și totuși esențială în relațiunile particularilor cu autoritatea constituțională.

In această materie avem un exemplu „clasic” cules din „Kriton” de Platon.

Un dialog elocvent:

Socrate: Nă mir cum de-a vroiu să-ți dea drumul omul care stă de pază?

Criton: Am venit de atâtea ori aici, Socrate, că mă știe acum; și apoi îl mai și dau eu căteceva.

„Căteceva” acesta a ingăduit viitorime să cunoască, prin intermediul discipolilor gândurile unui Socrate, sau ale cine știe căruia filozof închis pentru ideile sale în contradicție cu regimul existent.

Iată, deci, valoarea acestei practici.

Iată cum progresul civilizației omenești e tribu ar unei ilegalități.

Iată de ce ne constituim adepti ai acestei indeletniciri, care în prezent, prin repetare neconcență a devenit aproape lege.

Căci fie-ne iertat să afirmăm că de nu ar exista miraculoșul „ulei” care înlesnește alunecarea cererilor printre miile de dificultăți create de un birocratism exagerat, de multe ori ne-am lăsat păgubăsi de a mai duce la bun sfârșit ceea ce cu entuziasm ne propusesem să îndeplinim.

Dacă autoritățile se pretează la o atare practică, înseamnă că ele au sesizat din timp rolul excepțional al „picusului” ca factor de progres.

Să fim deci recunoscători că ele contribuiesc într-o largă măsură la mărirea patrimonialui civilizației prin rezolvarea cererilor cu precădere.

Satan pentru conformitate:
Remus Gorgan

Recunoștința

Se spune că e o floare rară. Si-i adevarat. După ce i-ai săcute omului un bine, își vede de treabă și uită să îi spună măcar „mulțum”. Dar ia să i un rau, să vezi cum vânează după răsbunare și la cea din tâi ocazie și îl trântește în plin obraz, chiar dacă intenția ta n'a fost rea.

Dar fiindcă deși e rară, totuși există, recunoștința a mai fost definită și altfel de către marele gânditor Swift: Recunoștința este sentimentul favorurilor pe cari le mai aşteptăm. Dacă ținem să-i sim cuiva recunoscători, o facem pentru că vrem să-l păstrăm în favorul nostru și pentru altă ocazie.

Asa i omul: egoist. Ce-ar fi dacă n-ar fi egoist? Viața ar dispare de pe pământ. Numai Dumnezeu nu i egoist pentru că nimeni nu-l e superior.

Pentru numai dragostea Lui e nemărginită și de/intresată. Omul doar e egoist și nădragește. Iubește pentru că văd face lui placere.

Există, totuși oameni care știu renunța la ei înșiși, pentru a se pune în slujba altora. Poate că... tot pentru că aceasta le face lor placere. Dar nobiltea acestei plăceri decolorează egoismul prin contrast, îl luminează până ce îl face să-si piardă conturul și să dispară. Pentru aceștia nu există nici recunoștință. Nu-i mulțumești busuiocului pentru că miroase placut. Ei o găsesc în insăși fapta lor, în rezultatele

ei bune.

Un astfel de om este chirurgul dr. Ioan Moldovanu, directorul spitalului central din Arad. Cine crede că medicina este o meserie ca oricare altă, se înșeală. Pentru a fi un bun medic trebuie să te naști cu o seamă de aptitudini deosebite. Si doctorul Moldovan vindecă nu numai cu ajutorul științei, ci și cu al ființei sale care iradiază pace și incredere. Voibă românului „bun ca o buruiană de leac”, i se potrivește de minune. Am avut ocazia să verific aceasta de câteva ori. Si intotdeauna m-am simțit jenat de neobișnuita-i conștiință, de interesul personal pe care l are și celu mai nevoie bolnav al spitalului, — văzându-mă îspitit să ne compar pe noi cestialalți cari alergă încoace și încolo prin viață fără să facem mare treabă, cu oameni ca doctorul Moldovanu cari muncesc din greu, uitându-se pe ei de dăguil altora, după cum bobul de grâu se descompune în pământ pentru a hrăni spicul.

A fi în apropierea doctorului Moldovan și a colaboratorilor săi din întreg spitalul, cari se simt obligați și sămăna, este a te vedea mereu admonestat de o lecție de morală pe care dacă ai următo, ar fi deosebit de bine. P.S.

Benito Mussolini

(Urmare din pag 1-a)
prietenesc, mai părintește, mai pe față, mai pe disimulate — îl obligă să-i satisfacă ba cutare, ba cutare „dorință”. Înzadar sunte dictatorul roman că antisemitismul său nu i-o urmare a sentimentelor pe care amicul său de axă le are pentru fiili pământului său și sănătatei. Dece n'a fost antisemit nă de mult? Si acum dece este, din moment ce nu se poate spune că în Italia există o problemă evreiască? Se vede că de celo că la mijloc a fost „șaftul” lui Hitler. Doar Ungariei ce-i cere? Si Cehoslovacie? Si Polonia? Si tuturor celor ce-i vor pretenția?

Dar Münchenul? D. Mussolini crede a fi jucat un rol important. Ce mai operetă!.. Ce mai teatru de marionete!..

Si acum D. Mussolini cere cutare și cutare. Nu pentru că ar avea nevoie. Italienii din Tunis sau din Corsica și au văzut de tresbă liniștiți să se prezinte la el în delegație pentru a-i implora eliberarea de sub jugul francez. Mussolini se teme însă că poporul italian să nu fie gelos pe germani. Si dicatura trebuie să-și hrănească poporul cu succese după cum imblanțitorul își hrănește leii cu ciosvărte de bou. Si dacă Hitler dă Germaniei Saarul, Austria și sudeții și Mussolini trebuie să dea Italiei, încă

Numai că Hitler s-a gândit mai temeinic, și a căntărit mai bine sănsele înainte de a porni la fapte. Ceeace credem noi, este că Hitler vrea și de data aceasta să scoată castanele din foc cu mâna italienului. Pe de-o parte semnează hărții de prietenie cu Franța, pentru a-i amoriți atențunea și în același timp îi inoculează amicului Mussolini virusul neastămpărului, pentru a provoca Franța împotriva căreia Hitler îl va ajuta „numai dacă balanța victoriei ar倾ină spre francezi”. Par că altfel Italia ar avea năvoie de ajutor!..

Pe de altă parte, Hitler vrea să ocupe Franța în colonii pentru a avea drum liber în Europa Centrală.

Acum, Mussolini poate că vede ce a făcut, dar nă de mai da înspăimântul. Ce ar zice poporul? Să-putea, însă că din cheia asta să iasă fărăboi mare. Si nu că ținem cu unul sau cu altul, dar ținem cu noi în sine și înțelegem o socoteală grosă a unui om nă am vrea să ne dăm pielea. Ne am rezervat pentru o cauză mai mare și a noastră, dacă trebuie să dăm.

Nu vrem să avem aerul de a ne răsa să dăm lecții unui om de stat de valoare. Dlui Mussolini. Ceeace ne îngimpă este deoare — repetăm — necazul de-a vedea cum latinalul se mulțumește să fie o remorcă a dramului.

P. Selemani

Intâmplări cu oameni simpatici

est un „menuett”, ea e o „taranela”...

Din păcate, nu putu să continue, pentru că avea și ea dreptul să-și spună părerea...

— Iar tu, tu ești o „rapsodie”.

Scurt și la înțeles.

Preferințele gastronomice ale lui Petrică sunt, de multe ori, foarte curioase.

Așa, de-o pildă, într-o zi de Vineri, avea posă să mănânce sarafalad. Când Joseph — valetul — se întoarse dela măcelărie, Petrică își aduse aminte că nu s-ar conveni să se ospăteze în felul acesta tocmai el, care-i licențiat în teologie (A mai fost el odată licențiat — din serviciu — dar asta n'are importanță).

Totuși, nu putea să reziste îspitei. Dar cum pără atunci săturate lioiștit, mi să-a parut foarte ciudat că din momentul ce-a început să mânânce, măsura cu pas grăbit camera

în lung și lat.

— Ci mai așează-te odată,

omule, și spusei într-un tăzu-

— Împăni! — imi aruncă el răspunsul peste umăr, — tu nu vezi că sunt călător?

N'am mai insistat. După cum știi și dumneavastră, se zice că Dumnezeu iată călătorului dacă nu ține post.

Dl. dr. Tabac, este un medic pe căt de priceput, pe atât de amabil. Din păcate, amabilitatea nu este întotdeauna răsplătită.

Așa să întâmplă că o doamnă nu prea tânără, dar foarte zgârcită, a uitat — probabil intenționat — să achite consultația. Ba ce-i mai mult, într-o zi întâlnindu-l pe dl. Tabac pe stradă, se gândi să-i ceară o nouă consultație gratuită:

— Dumneata ce faci, domnule doctor, când ești recit?

— Tușesc, doamnă, răspunse medicul salutând pofticos.

Tehaș.

E necesar subiectul în artă?

(Urmare din pagina 1-a) **sale. Valoarea proprie a culorii e deci enormă și atitudinea ce iau pictorii față de ea determină restul operii lor...**

Poate că și din cauza acestei teorii, s'a declanșat - în ultimile două decenii - cea mai uluitoare dintre toate revoluțiile artistice: *reîntocere la primitivism pe că din ce în ce mai lăturalnice.* — Noile curente, ce s'au încreșțănit în lumea întreagă — deși au luat ființă în Franță, Germania și Italia — au căutat să se depărteze cât mai mult de natură (excluzând o adesea cu desăvârșire) netinerând socoteală decât de o anumită armonie de culori, ce nu e intotdeauna izbutită.

Inăurând subiectul, ori mascându-l unii moderniști au distilat culorile și le-au dat cea mai ciudată imperechere. Astfel, am avut ocazia să vedem — în oarecare expoziție, de care publicul mare s'a grăbit să se feră — monștri în loc de oameni, peisaje cu picioare ca dobitoacele, animale ce creșteau ca din pământ și păsări agățate de firmament, pe care de cele mai multe ori trebuia să le ghicești. Să toate

astea, în culori atât de tipătoare, încât însăși sălbatecii de prin Africa și Australia le-ar fi privit ca pe ceva nedenn de ei.

Explicația?

Românului îi place să mai mutărească pe străini, luând dela ei nu numai ce au bun, ci și mai ales ce au rău. El uită spusele acelaiași H. Taine, care se exprimă destul de clar împotriva gătării unei arte imprumutate: „*Artiștii fiind deosebiți de rasă, de spirit și de educație, sunt izbiți în mod diferit de același obiect; fiecare deosebește întrinsul un caracter distinct; fiecare își formează despre el o idee originală, și ideia aceasta, manifestată în opera nouă, înălță deodată în galeria formelor ideale o nouă capodoperă, ca un nou zeu într'un olimp ce se credea complet...*”

Se cuvine deci, ca fiecare popor să practice arta proprii fizice, și să se gândească la faptul, că oricără de decorativă ar fi o artă fără subiect, ea nu are vitalitatea aceleia, care unește *tarea artistică, cu subiectul natural.* Prof. E. Dublea

Modificarea liniei de autobuse

ARAD. — Ca o măsură de reaționalizare a liniilor comunale de autobuse, Directiunea Întreprinderii Comunale, a luat măsuri ca începând de la 1 Februarie 1939. Linia No. 8, care avea traseul până la str. Pionerilor, se desființează. În schimb, pe linia No. 6, cele două autobuse vor circula pe trasee diferite și anume: un autobuz va circula pe actualul traseu: „Teatrul comunal” — str. Eminescu — str. Calvin — str. Dorobanților — Cimitirul Pomenirea”, iar celălalt autobuz va circula prin noul traseu: „Teatrul comunal” — Piața

Avram Iancu — str. Meșianu — Piața Catedralei — str. Gojdu — str. Cogălniceanu — Calea Șaguna — str. Dobrobanților — Cimitirul Pomenirea”. Plecările vor fi tot la 15 minute de la fiecare capăt de linie, Tariful rămâne același, adică o secție, deci 4 lei pe întregul traseu, indiferent că trece prin str. Calvin ori prin str. Cogălniceanu. — Pe fiecare autobuz o pancartă explicativă va arăta traseul pe unde circulă. Prin această măsura și călătorii de pe fostă linie No. 8, sunt servizi deoarece și pe acest traseu au un autobuz.

Despre concursul de coruri

Am subliniat în câteva rânduri inițiativele frumoase și realizările practice ale demnului col. Mihail Dobriceanu, prefectul județului Arad.

De curând, domnia sa a luat o nouă inițiativă: organizarea unui concurs de coruri și famfare în județul nostru. Numai că se încearcă de către oameni din cei cări aspiră la măririle personale, compromiterea acestei frumoase inițiative. Ca din pământ, a fost reinviată o așa zisă „Uniune a corurilor și famfarelor”, care dela înființare și până azi n'a activat în nici un fel și s'a încercat — sperăm că până urmă n'a reușit — să se misțifice adevărul, luându-se la proces verbal că acest con-

curs se va organiza de către amintita „Uniune”, sub patronajul prefecturii.

E de notat că „Uniunea” are în frunte un comitet compus din membrii unei singure familii, plus câțiva dintre cei cări au încercat mistificația. Procedeele de acest fel sunt revoltaare, mai ales când asociațiile competente — cum e „Astra” — n'au fost consultate. Concursul de coruri trebuie să constituie o adevărată sărbătoare națională și trebuie să se organizeze de către oficialități pentru că avem chezăria se riorității cu care trebuie să se săvârșească orice act important la granița de Vest.

Acești Teatrul Românesc al Aradului

PROGRAM:

Sâmbătă, 4 Februarie: **CLOWNUL** cu dl. Ion Fînteașeu, societar al Teatrului Național din București.
Joi, 9 Februarie: **MANSARDA** cu ansamblul Teatrului Național din Cluj.
Luni, 13 Februarie: **UMBRA** cu Teatrul Național din Cluj.
Miercuri, 18 Februarie: **UN EROU** de N. Kirilescu și matineu: **ION AL. VĂDANEI** de N. Kirilescu.

Comentarii-Polemici

O scrisoare pierdută. E vorba de scrisoarea de dragoste pe care d. P. Selegean trebuia să o publice în numărul trecut al revistei „Innoirea”.

Dominioara dela poștă și-a insușit-o crezând că ei îi este adresată.

In cele din urmă, însă, a văzut acum devine cazul și a înmânat-o... adresantului, să că acum vom avea plăcerea să o savurăm (scrisoarea nu dominoara) în numărul actual al revistei domnului T. Vuia.

D. Tiberiu Dragoș este unul dintre cei mai simpatici avocați din Arad. Nu fiindcă ne este prieten, ci pentru că natura ghidășă îl a împovărat cu acest „defect”.

Totuși nu are o clientelă cu... „dare de mâna”, — ne spunea Dsa odată.

Noi credem că ar prefera o clientelă... cu dare de parale, că mâna poate să ioda orice.

Un ziș din localitate, care foarte bine s'ar putea intitula „bulletinul săptămânal al reclamei” încearcă să cochetizeze cu noțiunea **civism**.

Nu crede că această noțiune a cam stat la răcoare?

Divulgăm! ... Domnul F. G. P. e ziarist 100% deoarece își căștigă existența numai de pe urma scrisului ... acasă după bani?

D. Codres, „discuță” anumite chestii în „Buletinul Săptămânal al Reclamei” și pretenție că „face” gazetărie,

Ceea ce produce d. Codres, are corespondent în mai toate limbile. În germană spre exemplu, se traduce prin „Die Katastrophe”.

Reproducem o perlă din opera d-lui Codres, respectându-i, bineînțeles, ortografia și punctuația:

— Cămașa scoasă din firele de cănepe cultivată de plugar, pălărie de păie, brâu de lană înlocuiesc oricând pantalonii și cămașa falsă a comercianților; gata a ridica banul ce depășește mult valoarea stambei lui.

A dracu’ cămașa aia false de pe pielea afurisită a comerciantului. Auzi d-ta, să ridice ea banul (e cam lungă de mâna!) ce depășește cu mult valoarea stambei lui. (Comercianții din satul d-lui Codres, sunt făcuți dintr-o stambă mai... valoroasă, după oțate putem deduce).

Tot dela Codres citire:

— Istoria poporului român este plină de fople mărețe. Sentimentul dragostei față de aproapele său î a avut întotdeauna drept deviza a vieții. Nici când n'a întârziat să-și arate din belșug eceașa iubire pecetuită magistral de

Mântuitorul.

Apoi că privește marea iubire a Mântuitorului față de oameni, astăa-i d-le Codres că să fi fost un altui în locul Lui, de mult te ar fi trăznit.

Domnul Petre Selegean ne spune că se desolidarizează de toate acțiunile, de toate asociațiunile, de toate breslele, de toate grupurile mai mari sau mai mici, de tot părenjenișul de intrigă ce ornează cercul sumbru al orașului marior idealisti.

L-am prinis! Vrea și el să devină... președinte!

Măcar și de unul singur.

Domnul T. V., vorbind în editoriatul revistei „Innoirea” despre adevărata luptă, ne spune că ea este „dismulată sub amabilități și ilealități can-dide”.

Curat „pro domo”, coane lancule.

Tot în „Innoirea” — Nr. 8 din 15 Ian. 1939 — d. Petre Pascu semnează două pagini de puncte și linii... elogioase despre mai toți confrății cu care Dsa e în bune relații.

Cum s'ar zice: o mâna spa-lă pe alta...

De multă vreme se protesteză prin Presă contra stâlcirii de către minoritari a limbii române.

Ie stâzii s'au lipit acum niște afișe, în fruntea căroră citim: „Acțiunea Teatrului Românesc al Aradului”.

Chestiunea este oarecum nelămurită: Avem în Arad un teatru românesc a cărui acțiune s'o înregistram, sau e vorba numai de o acțiune pentru sprijinirea în Arad a celor ce fac teatru românesc?

Refuzăm să credem că ar putea fi vorba de o mistificare — pentru că nu vedem pe cei cări ar avea interesul să facă — dar atunci, pentru Dumnezeu, să vorbim românește.

Sau chestia asta îi privește numai pe minoritari?

„Du sublime au ridicat n'ya qu'un pas” — spun Napoleon. Cine l-o fi indemnizat pe Radu Baltag să umble?

Amicul Negură a propus că se desolidarizează de toate acțiunile, de toate asociațiunile, de toate breslele, de toate grupurile mari sau mici, de tot părenjenișul de intrigă ce ornează cercul sumbru al orașului marior idealisti.

Se vedește apariția nou cotidian la Arad. Pentru când... punctul?

Reîntronarea adevărului

— D. Ion I. P. nu s'a retras din comitet, cum cum încă Radu Baltag să denuncie adevărul, ci după ce a citit art. 24 din legea breslelor a fost rugat să cedeze.

Asta... ca să nu se

Comitetul breslei, cu Miclea și Negură prihană. Acelaș comitet, cu Miclea și Negură, — incalcă

Explicabil: dacă orășenii ar fi prevesti „pogon” pe pământ a lui Miclea, reale Univers nici nu ar fi avut rațiunea de a exista.

Domnul Tiberiu Vuia să spălit că nu i-a reușit planul finit prin expresiunea „... et impera” se complacă și încalcă

... într-o „splendide” cation, fulgind marginile lozofice asupra întregii

... ccessus de constituire a comitetului de breaslă din Arad.

E minunata atitudine pe mului care știe să cedeze când pierde.

Radu Baltag (Simion Negură) — după stil —) jubila în Dl. Al. Negură, i-ar fi spus d-lui Miclea să între în vîrstă potrivită — pe vîrstă. anii — aşa cum cere legătura ziaristilor, din Arad.

Iată deci că și bătrâna bună la ceva, cu totul pe trebue să facem recunoaștere că propunerea a portul de d. T. Vuia, patronul ritual.

Răzi că te

La colțu’ repede

BANCHERUL. — Si cine-mi garantează că ai să-mi restituie banii pe cari îți împrumut

SOLICITATORUL. — Cu-vântul de onoare ai unui om cinstit nu vă ajunge?

BANCHERUL. — Ba da. Dar unde-i acel om?

Doi nebuni sunt condeiați de la balamuc — ca vindecăti.

La poartă se despart cu următoarele cuvinte.

In definitiv am stat atâtă timp împreună și nu ne-am recomandat.

Imi dai voie — Ionescu?

Da, Ionescu. Se pronunță cu i dela căprar.

PROFESORUL: — Va să zică tu ai scris pe tablă că sunt un bou?

O maimuță și un leu se lăseră la cărtădă, să susține că e cel mai bun animal, papagalul este pentru frumusețea lui și mușa striga:

— Eu! Pentru că sunt oarecum foarte omul, față mea și a lui, umbrelul meu și lui, — în fine, îl imitem și te punctele de vedere!

Iar papagalul:

— Toate aceste sunt de adevărate, dar eu vorbesc de

— Ei tacă! răcni macă Dar eu, de cinci milii și fac aici: nu vorbesc?